

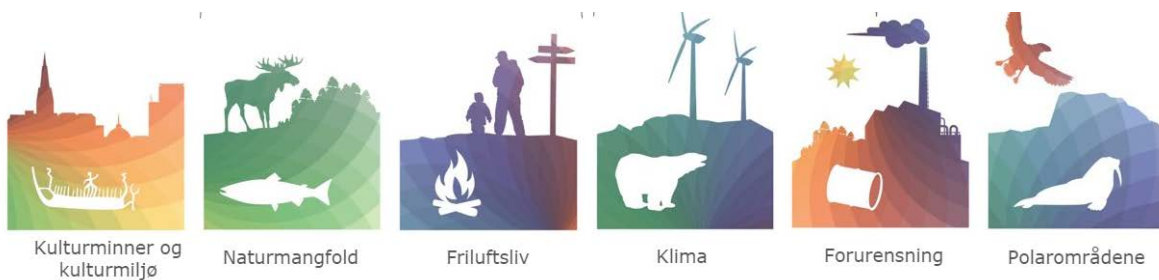

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2021

for

Riksantikvaren

1. INNLEDNING

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2020-2021) og budsjettinnstillingene Innst. 2S (2020-2021) og Innst. 14 S (2020-2021), og stiller i dette tildelingsbrevet bevilgningene til disposisjon for Riksantikvaren. Tildelingsbrevet gir sammen med Instruks for virksomhets- og økonomistyring, Prop. 1 S og budsjettinnstillingene, rammer, forutsetninger og krav for Riksantikvaren i 2021. Tildelingsbrevet og instruksjonen er utgangspunktet for Riksantikvaren sin rapportering gjennom året.

Departementet ønsker å understreke at de nasjonale målene som er presentert i Prop. 1 S (2020-2021) er politisk fastsatte nasjonale mål, hvor god måloppnåelse avhenger av bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Riksantikvaren sine egne bidrag til måloppnåelse vil derfor variere, ut i fra hvilke virkemidler og ansvar etaten innehar.

I tildelingsbrevet er de nye nasjonale målene for 2021 gjengitt, men de øvrige nasjonale målene ligger fortsatt fast.

Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for styring av all statlig virksomhet.

2. OVERORDNEDE PRIORITERINGER FOR ETATEN

For 2021 er det fire særlig aktuelle hovedtemaer som må prioriteres og gis oppmerksomhet og oppfølging:

Oppfølging av Meld. St. 16 (2019 – 2020) Nye nasjonale mål for kulturmiljøpolitikken - Regjeringen la i 2020 ny stortingsmelding om kulturmiljøpolitikken. Riksantikvaren skal bistå departementet med oppfølging av meldingen.

Som ledd i oppfølgingen skal Riksantikvaren vektlegge koblingen mellom natur og kultur, og utvikle og styrke kulturmiljøforvaltningens arbeid med klimautfordringene.

Regionreformen - Fra 1. januar 2020 ble en betydelig del av myndighetsutøvelsen på kulturmiljøområdet overført til fylkeskommunene. For 2021 er også flere av tilskuddsordningene overført fylkeskommunene. Riksantikvaren skal fortsette å bidra til at gjennomføringen av reformen, og at utviklingen følger intensjonene. Riksantikvaren skal samtidig videreutvikle og styrke sin rolle som fagdirektorat.

Kirkereformen og overgangen til ny lov om tros- og livssynssamfunn - Riksantikvaren skal bistå i det pågående utviklings- og oppfølgingsarbeidet i kirkereformen og overgangen til ny lov om tros- og livssynssamfunn. Kirkene representerer viktige kulturhistoriske verdier som skal sikres gjennom en forvaltning med tydelige rolle- og ansvarsfordelinger. Det gode samarbeidet med de kirkelige aktørene må videreføres.

Unesco verdensarvkomité og den norske medlemsperioden (2017-2021) - Koordinere og lede arbeidet som følger med Norges medlemskap i Unescos verdensarvkomité (2017-2021). Oppgaven gjennomføres i samarbeid med Miljødirektoratet og utføres i tråd med den ansvars- og arbeidsfordelingen som er nedfelt i mandat fastsatt av KLD.

3. NASJONALE MÅL, PRIORITERINGER, STYRINGSPARAMETERE OG OPPDRAG FOR 2021

Kulturminne og kulturmiljø

i. Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre
1	Styrke samarbeidet med de frivillige organisasjonene	<ul style="list-style-type: none"> • Frivillighetsstrategien er revidert. • Dialogen og samarbeidet med frivillige sektorer på nasjonalt nivå er videreutviklet.
2	Riksantikvaren skal arbeide for å sikre et bærekraftige fartøyvern innenfor de juridiske og økonomiske rammer som er tilgjengelige.	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluering av organisering av de tre fartøyvernsentrene er gjennomført innen 2021

ii. Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre
1	Riksantikvaren skal videreføre det strategiske arbeidet mot kommunene og oppfølgingen av Kommune-strategien, inkludert arbeidet med kulturminneplaner	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre og utvikle arbeidet med KIK • 90 % av kommunene har igangsatt arbeide med, eller er ferdig med kommunal kulturminneplan.
2	Arbeide for å øke bevisstheten og styrke kulturarven som ressurs i by- og tettstedsarbeidet som oppfølging av aktuelle statlige styringsdokumenter (bl.a Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 og Meld. St. 18 (2016-2018) Bærekraftige byar og sterke distrikt) og Meld. St. 16 (2019 – 2020) Nye nasjonale mål for kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold).	<ul style="list-style-type: none"> • Økt oppmerksomhet om byutvikling gjennom revisjon av Riksantikvarens bystrategi, og vektlegging av «Levbare byer» • Arrangere nettverkssamlinger/konferanser hvor dette er et tema 40% av NB! områdene skal ha oppdatert avgrensning og begrunnelse innen utgangen av 2021. De resterende skal være ferdigstilt innen utgangen av 2022. • Styrket samarbeid med fylkeskommunene og

		byantikvarene gjennom å arrangere nettverkssamlinger.
3	Riksantikvaren skal delta i arbeidet med å utvikle langsiktige og varig forvaltning av de kulturhistoriske verdifulle kirkene i samarbeid med KLD, BFD og de kirkelige organene.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra med innspill til langsiktige forvaltningsmodeller for tilskudd til kirkebygg. Bistå i forvaltning av tilskudd til kirker. • Iverksette kompetansehevingsprosjekter • Antall istandsatte, brann- og klimasikrede kirker
4	Riksantikvarens skal bidra til å synliggjøre betydningen av energieffektiv bruk, transformasjon gjenbruk av eksterende bygningsmasse som en ressurs for å redusere klimabelastningene, og tiltak for å møte utfordringene et endret klima medfører for kulturmiljøene.	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide Riksantikvarens klimastrategi for kulturmiljøforvaltning, delstrategi 1: Redusere klimagassutslippene • Utarbeide Riksantikvarens klimastrategi for kulturmiljøforvaltning, delstrategi 2: Sikre kulturmiljø i et klima i endring • Følge opp handlingsplanen i klimastrategien

iii. **Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk**

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre
1	Riksantikvarens skal arbeide for en helhetlig og effektiv kulturmiljøforvaltning på alle nivåer (stat, fylke, kommune, eier) for å ta vare på kulturmiljøer.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet med å etablere et samlet register for nasjonale interesser knyttet til kulturmiljø og landskap, herunder siste delprosjekt «Register 2» er igangsatt • Følge opp og styrke samarbeidet med regionalforvaltningen gjennom å arrangere samarbeidsmøter. • Effektivisere saksbehandlingsprosesser • Utvikle nødvendige retningslinjer og veiledningsmateriell.
2	Følge opp Sametingets forvaltning av automatisk fredete samiske bygninger og gjøre prioriteringer på strategisk nivå.	<ul style="list-style-type: none"> • Antall istandsatte automatisk fredete samiske bygninger • Bidra i arbeidet med forvaltningsplan for automatisk fredete bygninger

iv. **Oppdragsliste 2021 for resultatområde 2; Kulturminne og kulturmiljø**

Nr	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1	Kulturmiljømeldingen: oppfølging av et utvalg aktuelle temaer og tiltak. <ul style="list-style-type: none"> • Oppstart av arbeidet med utvikling av bevaringsstrategier for prioriterte temaer- innretning, tidslinjer, prosessdesign og indikatorer. • Ny kulturmiljølov- bistå i arbeidet gjennom fase 1 (forprosjekt som igangsettes høsten 2020) og videreføres gjennom fase 2 (hovedprosjekt) fra 2021 • Foreslå og vurdere aktueller samarbeidsmodeller med sikte på utprøving oppstartstilskudd for å stimulere til utvikling av regionale rådgivertjenester for private eiere -(jf tiltak stortingsmelding/oppfølgingsplan) 	I løpet av 2021
2	Revidere Riksantikvarens Bystrategi	Innen juni 2021
3	Forarbeid og kunnskapsgrunnlag for teknisk-industrielle kulturminner til bruk i arbeidet med prioritering av tema for bevaringsstrategier	
	Regionreformen : gjennomføre følgeevaluering	31.12.2021 Videreføres også i påfølgende år.
4	Ferdigstille Riksantikvarens klimastrategi.	Innen juni 2021
5	I samarbeid med Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet, levere tilråding om utvelgelse av nye områder til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Tilrådingen skal sees i sammenheng med ev. utvidelser av eksisterende områder og ta utgangspunkt i gjeldende budsjettammer.	10. aug. 2021

Polarområdene

- v. **Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet**

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre

- vi. **De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning**

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre
1	Bistå Sysselmannen på Svalbard i å sikre prioriterte kulturminner og kulturmiljøer med utgangspunkt i kulturminneplan for Svalbard 2013-2023.	
	Riksantikvaren skal følge opp bestemmelsene om opprydding i Svea.	Følge oppryddingsarbeidet gjennom miljømyndighetenes ressursgruppe, og veilede og beslutte etter behov i tråd med avslutningsplanen.
2	I samarbeid med Sysselmannen bidra i utviklingen av indikatorer for det nasjonale målet for kulturminner og kulturmiljøer på Svalbard. Det må utarbeides velegnete og målbare indikatorer som ligger på samme nivå og som kan sees i sammenheng med indikatorene til mål 6.1 og 6.3.	

- vii. **Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres.**

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre

- viii. **Oppdragsliste 2021 for resultatområde 6; Polarområdene**

Nr	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1	Bistå Sysselmannen i å utarbeide et faglig program for arkeologiske kulturmiljøer på Svalbard.	Frist: 31.12.21
2	I samarbeid med Sysselmannen utvikle Kulturminneplanen til et verktøy for rapportering. Ses i sammenheng med utviklingen av en digital tjeneste for rapportering. Arbeidet med revisjon av planen kan inngå i utviklingen av indikatorer og styringsparametere for kulturmiljøer på Svalbard.	Frist: 31.12.21

Oppgaver på tvers av resultatområdene

Nr	Prioriteringer	Styringsparametre
1	Gjennom det norske medlemskapet i verdensarvkomiteen (2017-2021) bidra til en global implementering av verdensarvkonvensjonen	<ul style="list-style-type: none"> • Norske bidrag i verdensarvkomiteen er basert på kultur- og naturfaglige vurderinger • Bidrag er gitt for å fremme god forvaltning av verdensarven • Bidrag er gitt til at verdensarvlisten blir mer representativ • Bidrag til videreutvikling av nominasjonsreformen er gitt • Bistandsmidlene er brukt i tråd med Norges mål
2	Koordinere og ivareta faglig ansvar for oppfølgingen av de norske verdensarvområdene og sørge for at verdensarvpolitikken gjennomføres i tråd med prioriteringene i stortingsmeldingen	<ul style="list-style-type: none"> • Verdensarvområdene har oppdaterte forvaltningsplaner • Konsekvensutredninger der planer og tiltak berører norske verdensarv-områder og verdensarvverdier er gjennomført og tatt hensyn til når vedtak fattes.

Nr	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1	Sikre framdriften av arbeidet med Basisutstillingen for verdensarvsentrene og bidra til at prototypen for utstillingen ferdigstilles i tråd med forutsetningene som er lagt i til grunn i den pågående anbudsprosessen. Arbeidet skal skje i samarbeid med Norges Verdensarv.	Vega – høsten 2021 – videre framdrift i dialog med KLD

Samordnings- og digitaliseringsstrategiene

Oppdrag	Frist
Som en del av samordningsstrategien for administrative funksjoner i miljøforvaltningen skal etatene videreføre arbeidet med å realisere kvalitative og kvantitative gevinster på anskaffelsesområdet.	Miljødirektoratet skal på vegne av etatene fremme oppdatert gevinstrealiseringsplan til departementet innen 15. september.
Etatene skal arbeide videre med oppfølging av mål, delmål og tilhørende tiltak beskrevet i Digitaliseringsstrategien for miljøsektoren for 2020-2024.	Etaten rapporterer iht. til frister angitt i strategien. Avvik rapporteres i etatsdialog.

Oppdrag	Frist
Riksantikvaren skal støtte Miljødirektoratet som har ansvar for å sikre at planen for etablering og drifting av felles enhet for arkivene i miljøforvaltningen innen 2022 opprettholdes i fellesskap med øvrige etater.	Miljødirektoratet rapporterer på eventuelle avvik innen 15. mai, status i foreløpig årsrapport 15. september og i årsrapporten. Sluttrapport for prosjektet sendes KLD etter ferdigstilling. Miljødirektoratet rapporterer på eventuelle avvik innen 15. mai, status i foreløpig årsrapport 15. september og i årsrapporten. Sluttrapport for prosjektet sendes KLD etter ferdigstilling.

Sikkerhet og beredskap

Oppdrag	Frist
Gjennomført revisjon av ROS-analyser i henhold til KLDs metodikk på vesentlige scenarier innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.	Innen 1. juni 2021
Gjennomgått Sivilt beredskapssystem (SBS), og utarbeid tiltaksliste. Departementets tiltaksliste kan benyttes som grunnlag.	Gjennomføres i løpet av 2021 – ikke rapportering.
Gjennomført egenevaluering av koronahåndteringen.	15. mai 2021

Oppdrag	Frist
Være forberedt på en inspeksjon på arbeidet med forebyggende sikkerhet og informasjonssikkerhetsområdet 2. halvår	1. halvår 2021

Oppdrag	Frist
Oversende rapport etter ledelsens gjennomgang på området forebyggende sikkerhet når gjennomført.	Når gjennomført av etaten.

4. FELLESFØRINGER

Fellesføring KMD

Inkluderingsdugnad

Riksantikvaren skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Riksantikvaren skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet er innrettet for å nå målet om 5 pst, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Riksantikvaren hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2021, skal en rapportere i årsrapporten tallet på de med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt. Riksantikvaren skal rapportere i samsvar med veiledningen. Det vises til [rundskriv H-6/19](#), samt [rapporteringsveilederen](#)

Bærekraftsmålene

Alle KLDs underliggende virksomheter har oppgaver som bidrar til at vi når bærekraftsmålene nasjonalt og/eller globalt. I årsrapporten for 2021 skal koblingene mellom virksomhetens oppgaver og aktuelle bærekraftsmål synliggjøres. Vi ber om at dette beskrives separat i eget avsnitt/kapittel.

Det vises til informasjon om bærekraftsmålene her: <https://www.regjeringen.no/no/tema/fns-barekraftsmal/id2590133/>

Fellesføringer fra KLD

Det er et krav at større direktorater og etater har minimum én lærling. I tillegg anmodes underliggende virksomheter til å vurdere muligheten for å tilrettelegge for enda flere læreplasser og vurdere godkjenning i flere nye lærefag.

5. BUDSJETT OG FULLMAKTER

I Granavolden-plattformen har Regjeringen satt følgende mål for utviklingen i antall ansatte:

- "...å sørge for at veksten i antall ansatte i statsforvaltningen¹ er lavere enn den generelle sysselsettingsveksten, og at
- antall ansatte i sentralforvaltningen² er lavere i 2021 enn i 2017."

Det skal derfor i 2021 ikke legges opp til vekst i antall ansatte utenom særskilt begrunnede økninger. Særskilte begrunnede økninger vil eksempelvis være politiske satsingsområder gitt som føringer i tildelingsbrevet eller eksternt finansiert forskning. Eventuelle økninger skal som hovedregel ikke være varige.

Utvikling i antall ansatte vil følges særskilt opp i styringsdialogen.

R-110³ ble endret 19. desember 2019. Som en prøveordning har Stortinget 13. desember 2019 samtykket i at innsparingsperioden økes til fem år, jf. vedtatte romertallsfullmakt «Kongen kan gi bestemmelser om forlenget prøveordning for budsjettårene 2020 - 2022 med adgang til å overskride driftsbevilgninger med inntil fem prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de følgende fem budsjettår.»

ix. Tildelinger og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med Prop. 1 S (2020-2021), og Stortingets vedtak basert på Innst. 14 S (2020-2021). Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med Bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, instruks fra Klima- og miljødepartementet for virksomhets- og økonomistyring, samt andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponering av statlige budsjettmidler.

Endringer og føringer som er beskrevet i postomtalen til Prop. 1 S (2020-2021), er ikke omtalt i tildelingsbrevet. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i Prop. 1 S (2020-2021).

Det er viktig å fortsatt ha stor oppmerksomhet når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Det skal ikke foretas utbetalinger av tilskudd uten utlysning annet enn der tilskuddsmottakerne er

---

¹ **Statsforvaltningen (dvs. alle som tilsetter etter statsansatteloven):** Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Riksantikvaren, Norsk Polarinstitutt, Norsk kulturminnefond, Artsdatabanken, Meteorologisk institutt. Disse syv må følge opp den første delen av målet, dvs. at veksten er lavere enn den generelle sysselsettingsveksten.

² **Sentralforvaltningen (departement og direktorater):** Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Riksantikvaren, Norsk Polarinstitutt. Disse fire må følge opp begge delene av målet, dvs. både at veksten i antall ansatte er lavere enn den generelle sysselsettingsveksten og at antall ansatte er lavere i 2021 enn i 2017.

³

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/r_110_2020.pdf

nevnt spesifikt i Prop. 1 S. Tilskudd skal bare utbetales fra tilskuddsposter, mens kjøp av varer og tjenester kun skal skje etter prosedyrene i anskaffelsesreglene.

x. **Kap. 1429/4429**

Utgifter kap. 1429 Riksantikvaren

(tall i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Bevilgning
1	Driftsutgifter	146 187
21	Spesielle driftsutgifter	32 447
22	Fleirårige prosjekt kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	31 085
60	Kulturminnearbeid i kommunane	8 600
70	Tilskot til automatisk freda og andre arkeologiske kulturminne, <i>kan overføres</i>	41 064
71	Tilskot til freda kulturminne i privat eige, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015
72	Tilskot til tekniske og industrielle kulturminne, <i>kan overføres</i>	58 045
73	Tilskot til bygningar og anlegg frå mellomalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575
74	Tilskot til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	76 672
75	Tilskot til fartøyvernsenter, <i>kan overføres</i>	16 459
77	Tilskot til verdiskapingsarbeid på kulturminneområde, <i>kan overføres</i>	8 232
79	Tilskot til verdsarven, <i>kan overføres</i>	64 690
	Sum kap. 1429	700 101

Inntekter kap. 4429 Riksantikvaren

(tall i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Bevilgning
2	Refusjonar og ymse inntekter	2 808
9	Internasjonale oppdrag	3 529
	Sum kap. 4429	6 337

Merinntektsfullmakter

Riksantikvaren gis fullmakt til å overskride bevilgninger under:	mot tilsvarende merinntekter under:
Kap. 1429 post 01	Kap. 4429 postene 02 og 09

Tilsagnsfullmakter:

Riksantikvaren gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under kap. 1429, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kapittel/post	Betegnelse	Samlet ramme
1429.70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
1429.71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	60 mill. kroner
1429.72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
1429.73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
1429.74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
1429.75	Tilskudd til fartøyvernssenter	1,5 mill. kroner
1429.77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet	4 mill. kroner
1429.79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner

Postomtale:

Kap. 1429

Post 01 Driftsutgifter

- Bevilgningen er redusert med 895 000 kroner (0,6 prosent) ifm ABE-reformen.
- Bevilgningen er økt med 1,3 mill. kroner ifm overføring fra BFD til forvaltning av tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

- Bevilgningen er redusert med 191 000 kroner (0,6 prosent) ifm ABE-reformen.

Post 22 Bevaringsoppgaver

- Bevilgningen er redusert med 182 000 kroner (0,6 prosent) ifm ABE-reformen.

Post 60 Kulturminnearbeid i kommunene

- 2 mill. kroner skal benyttes til bygningsvernsenteret for Murbyen Oslo.

Post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap

- Inntil 6 mill. kroner er øremerket sikring og istandsetting av samiske bygninger, jf. Prop. 1 S.

Post 79 Tilskudd til verdensarven

- I budsjettet for 2021 er det øremerket 12 mill. kroner til det videre arbeidet med tungtvannskjelleren på Rjukan, fordelt med 6 mill. kroner på henholdsvis Klima- og miljødepartementets budsjett og Kulturdepartementets budsjett. På post 79 er derfor 6 mill. kroner øremerket dette formålet. Departementet viser til at dette er en prioritert satsing ber om at Riksantikvaren vurderer ytterligere tilskudd til dette formålet ved fordelingen av relevante tilskuddsmidler.

xi. Tildelinger på andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett

Riksantikvaren kan i tillegg disponere midler over følgende kapitler:

(i 1000 kr)

Kapittel/post	Betegnelse	Fullmakt for 2021 til å belaste med inntil:
1410.21	Miljøovervåking og miljødata	6 450
1400.21	Spesielle driftsutgifter	1 400 ⁴

xii. Tildeling under kapitler på andre departementers budsjett

Utgifter kap. 118 Nordområdetiltak mv. Post 21:

Når det gjelder prosjektsamarbeid under Den norsk-russiske miljøvernkomisjonen og Barentssamarbeidet, samt prosjektsamarbeid under Arktisk råd, er beløp ikke fastsatt. Nærmere omtale om beløp og bruk av midlene vil komme i eget brev.

⁴ 1,4 mill. kroner til å styrke kapasiteten knyttet til Norges medlemskap i verdensarvkomiteen.

xiii. **Delegering av budsjettmessige fullmakter**

Riksantikvaren delegeres myndighet til:

å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder:

- a. å foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr,
- b. overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter,
- c. overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel,
- d. overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjetterminer, og
- e. inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret til ordinær drift, i tråd med vilkårene som fremkommer under punkt 2.3 i rundskriv 110 fra Finansdepartementet.

6. RAPPORTERING

Etatene rapporterer resultater og årsregnskap i foreløpig/2. tertials rapport og endelig årsrapport, som viser status pr 31. august og 31. desember. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene.

Vi minner om at virksomhetene må ha et system slik at budsjetteringen og regnskapsføringen internt kan fordeles på de ulike virkemiddel- og resultatområdene.

Tilskudd til frivillige organisasjoner

Det vises til utsendt kopi av brev fra Kulturdepartementet av 27. november vedrørende *Enhetlig praksis i forvaltning av tilskudd til frivillige organisasjoner i forbindelse med covid-19 – for de virksomhetene som forvalter tilskudd til frivillig sektor*. Regjeringen ønsker å legge til rette for at frivilligheten fortsatt er i stand til å utføre viktige samfunnsoppdrag både under og etter koronasituasjonen, og bidra til å redusere den økonomiske usikkerheten i de frivillige organisasjonene om videre drift. I brevet er det gitt føringer for forvaltere av tilskudd til frivillige organisasjoner. Vi ber om at føringene i nevnte brev legges til grunn for forvaltning av tilskudd til frivillige organisasjoner i forbindelse med covid-19, samt at gitte rapporteringskrav ivaretas i forbindelse med utsendelse av tilskuddsbrev.

Annen rapportering

Departementet viser særlig til følgende rundskriv:

- Rundskriv 115: Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om innhold og oppstilling av årsregnskapet, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4.
- Fast årlig rundskriv R-8 fra FIN (til KLD) medio november avstedkommer egen bestilling fra fagavdelingene til etatene om leveranser i f.m. årsavslutningen av statsregnskapet
- Rundskriv 114: Bruk av de statlige regnskapsstandardene (SRS) i virksomhetsregnskapene. [Lenke til de enkelte regnskapsstandardene.](#)

1. Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven

Vi ber om at rapporteringen beskrevet i dette punktet legges ved årsrapporten i vedlegg.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 24 pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet.

Arbeidsgivere i offentlige virksomheter (med flere enn 50 ansatte), herunder departementene og departementenes underliggende virksomheter, er forpliktet til å følge en obligatorisk arbeidsmetode i fire trinn:

- a) undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling, herunder kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid,
- b) analysere årsakene til identifiserte risikoer,
- c) iverksette tiltak som er egnet til å motvirke diskriminering, og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten, og
- d) vurdere resultater av arbeidet etter bokstav a til c.

Vi ber om at det i årsrapporten (vedlegg) rapporteres for:

Hvor mange prosent kvinner det er i virksomheten totalt, i toppledelsen, i mellomledelsen (seksjons-/enhetsledere), blant høyere lønnede rådgivere (seniorrådgivere, spesialrådgivere, fagdirektører o.l.), blant saksbehandlere (rådgivere, førstekonsulenter o.l.) og kontorstillinger (konsulent, sekretær o.l.).

Vi ber om at det i årsrapporten (vedlegg) rapporteres for:

Gjennomsnittlig månedslønn for menn og kvinner totalt i virksomheten, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og kontorstillinger. Hvis f.eks. kvinner har høyest gjennomsnittlig månedslønn i en stillingskategori føres dette opp som 100 % og menns gjennomsnittlige lønn i prosent av kvinnenes lønn (eks: hvis kvinnelige rådgivere tjener 50.000 i gjennomsnitt og menn 40.000 føres det slik: Kvinner 100% menn 80%).

Kartlegging av deltid skal rapporteres ved at prosenttallet for kvinner og prosenttallet for menn oppgis (eks: Hvis det er 100 menn i virksomheten og 2 av disse jobber deltid, rapporteres 2% og tilsvarende for kvinner). Det samme gjøres for kartleggingen av midlertidig ansatte.

Årlig legemeldt sykefravær skal rapporteres i prosent for kvinner og menn.

Årlig kjønnsfordeling i andel foreldrepermisjon skal oppgis i prosent av totalt antall foreldrepermisjoner (eks: Hvis det i løpet av året var 10 foreldrepermisjoner og 4 av disse ble tatt ut av menn, rapporteres 40% menn og 60% kvinner).

Vesentligheter og funn i kartleggingstallene skal vurderes i en tekstlig fremstilling. Det skal samtidig også rapporteres hva virksomheten gjør for å oppfylle aktivitetsplikten. Hva gjør virksomheten for å redusere diskriminering og fremme likestilling (handlingsplaner, tema i ledermøter, seminarer o.l.).

Likestillingsmessige konsekvenser av Covid-19-pandemien

Vi ber om at rapporteringen beskrevet i dette punktet legges ved årsrapporten i vedlegg.

Regjeringen har besluttet at departementene og underliggende etater skal redegjøre spesifikt for hvordan Covid-19 og iverksatte tiltak har påvirket likestillingssituasjonen innenfor egen sektor. Vi ber om at virksomheten redegjør for dette i årsrapporten.

Andre nøkkeltall

Det skal i årsrapporten i tillegg rapporteres for følgende nøkkeltall⁵. Nøkkeltallene kan inngå i årsrapportens kapittel II.

1. Antall ansatte
2. Antall avtalte årsverk
3. Antall utførte årsverk
4. Samlet tildeling post 01-99
5. Utnyttelsesgrad post 01-99
6. Driftsutgifter/drifstkostnader
7. Lønnsandel av driftsutgifter/lønnsandel av drifstkostnader
8. Lønnsutgifter eller lønnskostnader pr årsverk

2. IKT og informasjonssikkerhet

Følge opp tiltak fra sektorens digitaliseringsstrategi - Foreløpig og endelig årsrapport

- a. - rapportere på videre innlemmelse av viktige informasjonssystem i etatens styringssystem, samt hvilke systemer som gjenstår.
- b. - rapportere på kontinuitetsplanleggingen av kritiske/viktige IT-system.
- c. - rapportere på plan for fremtidige sikkerhetsøvelser for IKT-driftstjenester i samarbeidet med andre etater.
- d. - rapportere på status og compliance knyttet til NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet samt ivaretagelse av dette i etatens styringssystem.
- e. - vurdere fagsystem, IKT-løsninger og tjenester som driftes av Miljødirektoratet, og bidra aktivt inn i arbeidet på potensialet for ytterligere samordning

---

⁵ For definisjon av nøkkeltallene, se

<https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/%C3%85rsrapport/Veiledningsnotat-til-arsrapporten.pdf>

Frister for rapportering i 2021

- Endelig årsregnskap for 2020, frist 6. februar 2021
- Endelig årsrapport for 2020, frist 15. mars 2021
- Avviksrapportering pr 30. april 2021, frist 15. mai 2021
- Antall ansatte og avtalte årsverk pr 1. mai, frist 15. mai 2021
- Foreløpig årsrapport/2. tertialsrapport pr 31. august, frist 14. september 2021
- Tildelinger og belastningsfullmakter på andre kapitler enn etatens eget driftskapittel pr. 15.11, frist 20. november 2021
- Endelig årsregnskap for 2021, frist 5. februar 2022
- Endelig årsrapport for 2021, frist 15. mars 2022

Tildelinger og belastningsfullmakter på andre kapitler enn etatens eget driftskapittel pr. 31.12, frist 1. februar 2022. Tildelingsbrevet, inkludert signert oversendelsesbrev, skal publiseres på virksomhetens nettside innen en uke etter at det er mottatt. Årsrapport skal publiseres innen 1. mai 2021.

Revisjonsberetningen fra Riksrevisjon skal også publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai 2021 eller så snart den foreligger etter den dato.

7. MØTEPLAN

Møtedato	Møtetype
22. april kl 10-13	Etatsstyringsmøte 1/2021
	Etatslederkonferanse 1/2021
14. oktober kl 10-13	Etatsstyringsmøte 2/2021

OVERSIKT OVER ETATENES KOORDINERINGSANSVAR

Miljødirektoratet:

- Sammenstilling av etatenes innspill til Sysselmannen på Svalbard
- Miljøovervåking/miljødata/miljørapportering, herunder standardisering av miljødata, kvalitetssikring av miljødata, samarbeidsavtale med Statistisk sentralbyrå og samarbeidsavtale med EEA
- Miljøstatus

Riksantikvaren:

- Fotoarkiv

Norsk Polarinstitutt:

- Miljøovervåkingen (MOSJ) på Svalbard eller Jan Mayen

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I RIKSANTIKVAREN

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2021

Oslo 18.12.20

departementsråd

1. Formål

Denne instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Instruksen beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar, samt administrative krav til Riksantikvaren. Økonomiforvaltningen skal følge "Reglement for økonomistyring i staten" ("Reglementet") og "Bestemmelser om økonomistyring i staten" ("Bestemmelsene"), med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruksen. Riksantikvaren skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser. Instruksen er et supplement til økonomiregelverket, og må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

2. Riksantikvarens myndighets- og ansvarsområde

Riksantikvaren er et forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet.

Riksantikvaren skal arbeide for å oppnå de klima- og miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Riksantikvaren har et særlig ansvar for å nå klima- og miljømålene på de områdene Riksantikvaren har myndighet og juridiske virkemidler.

Riksantikvaren skal gjennom analyser, utredninger, rådgivning, resultatoppfølging og kommunikasjon/formidling bidra til å nå miljømålene også på de øvrige områdene. De spesifikke mål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag som Riksantikvaren skal gjennomføre det enkelte år blir gitt i de årlige tildelingsbrev.

2.1. Riksantikvarens rolle og hovedfunksjoner

Riksantikvaren er departementets gjennomføringsorgan innenfor , kulturmiljø. For å medvirke til å nå de nasjonale klima- og miljømålene og ivareta sitt samfunnsoppdrag skal Riksantikvaren utøve følgende funksjoner:

- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill i arbeidet med politikk- og regelverksutvikling, herunder å gjennomføre utredninger og analyser, samt gi råd om tiltak og virkemidler for å sikre måloppnåelse på kulturmiljøområdet.
- Bistå regionalforvaltningen, Sametinget og Sysselembannen på Svalbard med veiledning og oppfølging innen kulturmiljøområdet.
- Ha ansvar for utvikling av digitale tjenester som sikrer en enhetlig kulturmiljøforvaltning og forvalte sentrale data om kulturmiljø i offentlig forvaltning
- Legge til rette for verdiskaping og bærekraftig bruk av kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Slike hensyn skal vektlegges ved tildeling av tilskudd til andre formål, i den grad det støtter opp under formålet med tilskuddspostene. Verdiskapingsperspektivet og erfaringene fra verdiskapingsprogrammet på kulturmiljøområdet de siste ti årene skal videreføres gjennom Riksantikvarens generelle forvaltnings- og utviklingsarbeid.
- Arbeide etter og videreutvikle strategiene på viktige innsatsområder, for eksempel arkeologi, fartøyvern, teknisk-industrielle kulturminner og fredning. Strategiene skal være tydelige på prioriteringer, og skal fungere som viktige verktøy for å nå de nasjonale målene.
- Være pådriver/rådgiver for bruk av kulturminner og kulturmiljø som ressurser i by- og tettstedsutvikling for å skape levende bymiljøer og kvalitet i omgivelsene.
- Ha koordineringsansvar for oppfølgingen av verdensarvkonvensjonen på direktoratsnivå.

2.2. Myndighetsutøvelse

- Riksantikvaren skal følge relevant regelverk for etatens ansvarsområder innenfor kulturminner, kulturmiljø og det kulturhistoriske innholdet i landskapet.
- Riksantikvaren skal utøve myndighet innenfor regelverket som er delegert etter kulturminneloven med forskrift (ansvarsforskriften).
- Riksantikvaren skal legge både faglige og samfunnsmessige hensyn til grunn for sine avgjørelser.
- Riksantikvaren skal utøve sin rolle som sektormyndighet i henhold til plan og bygningsloven, energiloven og andre relevante særlover på en tydelig og forutsigbar måte.
- Riksantikvaren skal legge vekt på kvalitet og effektivitet i sin saksbehandling.
- Ved tildeling av tilskudd til kulturminner som er offentlige eller allment tilgjengelige, skal prinsippet om universell utforming inkluderes i kriterier for støtte så langt hensynet til kulturminnet tillater det.

2.3. Faglig rådgiver og iverksetter

Riksantikvaren skal:

- Gi departementet vurderinger av hvordan tilstanden på kulturminner og kulturmiljø utvikler seg i forhold til nasjonale miljømål, og melde fra hvor det er grunn til å tro at målene ikke nås og herunder foreslå nødvendige tiltak.

- Gi råd om bevaring og forvaltning av kulturmiljøene. Særlig vektlegge utfordringer knyttet til klimaendringene.
- Gi råd til KLD om hvordan kulturmiljøpolitikk og – forvaltning kan utvikles for å bidra til å nå klimamålene
- I samarbeid med Miljødirektoratet formidle, vurdere, og videreutvikle sektornøytral KU-veileder, og i øvrig arbeid med konsekvensutredninger innenfor departementets ansvarsområde
- Bidra til oppfølging av regionreformen ved nødvendig bistand og veiledning til fylkeskommunene og Sametinget
- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill til utvikling av FoU-politikken på kulturmiljøfeltet, herunder forskningspolitiske råd og prioriteringer av forskningsbehov. Oppfølging av relevante programmer i forskningsrådet skal særlig vektlegges.
- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill og råd i utvikling av MOV-arbeidet.
- Være faglig rådgiver for Norsk Polarinstitutt når det gjelder kulturmiljø i Antarktis.
- Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven og energiloven.
- Levere innspill til regionale planer for vannforvaltning, vind- og vannkraft der Miljødirektoratet har et førstelinjeansvar.
- Ha oversikt over utvikling av miljøtilstanden på egne ansvarsområder, og effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden.
- Riksantikvaren skal bidra med nødvendig kartlegging og kvalitetssikring av data, samt sikre god samordning av kartleggingsaktiviteter og distribusjon av miljø- og kartdata.

Etatene i miljøforvaltningen har et felles ansvar for å samordne innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av miljødata og miljøinformasjon i henhold til de tidsfrister som er satt for bruken av data (bl.a. miljøstatus.no, Norge digitalt, konvensjoner osv.). Riksantikvaren skal delta i faglige nettverk, prosesser og fora og skal slutte opp om arbeidet med fellesløsninger for miljødata og legge dette til grunn for egne fagsystemer der det er relevant. Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata i miljøforvaltningen, og vil ta de nødvendige initiativ.

2.4. Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Riksantikvaren har veilednings- og informasjonsplikt, og et overordnet kulturmiljøfaglig ansvar overfor kommunene, fylkeskommunene, Sametinget, Sysselmannen på Svalbard og forvaltningsmuseene.

Riksantikvaren skal bidra til kompetanseoppbygging gjennom informasjons- og opplysningsarbeid til fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter. Riksantikvaren skal også være pådriver for kommunenes arbeid med ivaretagelse av kulturmiljø.

2.5. Kunnskap og formidling

Riksantikvaren skal følge med på og bidra til utvikling, oppfølging og formidling av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på kulturmiljøfeltet og støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

Riksantikvaren skal arbeide for å gjøre data om kulturmiljø tilgjengelig for bruk i samfunnet. Riksantikvaren skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden til kulturminner og kulturmiljøer samt kunnskap om effekten av faktorer som påvirker tilstanden.

Miljødirektoratet har ansvar for en samlet framstilling på Miljøstatus av indikatorer for nasjonale mål og vurdering av status og utvikling for nasjonale klima- og miljømål basert på disse. Nasjonale indikatorer skal bidra til en god oversikt over status for det nasjonale målet og være formidlet på en lett forståelig måte. Miljøstatus skal sikre en faktabasert, helhetlig og overordnet presentasjon av miljøets tilstand og utvikling og være en helhetlig informasjonstjeneste.

I samråd med Miljødirektoratet og Norsk Polarinstitutt skal Riksantikvaren bidra til vurderinger knyttet til miljøstatus.no og levere data for fastsatte indikatorer til Miljødirektoratet innen fastsatte frister og i tråd med gjeldende rutiner. Sysselmannen skal levere data for fastsatte indikatorer på Svalbard til Miljøstatus.no innen fastsatte frister og i tråd med gjeldende rutiner. Riksantikvaren er ansvarlig for å levere kulturmiljødataene til Miljøstatus.no. RA bidrar med vurderinger på relevante indikatorer innen de fristene Miljødirektoratet setter.

Riksantikvaren skal legge vekt på kompetanse- og kunnskapsheving innen tradisjonshåndverk. Viktige elementer i dette er etter- og videreutdanning i håndverk. Samarbeidet med Bygg og Bevar er også sentralt i formidlingen av håndverkstradisjoner, og god praksis for istandsetting og vedlikehold. Riksantikvaren skal også følge opp samarbeidet med de tre nasjonale fartøyvernsentrene, med tanke på dokumentasjon og ivaretagelse av håndverk.

Riksantikvaren skal videreføre arbeidet med kunnskapsheving innenfor klima og energi, herunder klimatilpasning. Det gjelder kunnskap og kompetanse om klimabelastninger på kulturminner og kulturmiljøer, hvordan kulturmiljøverdiene kan bevares og hvordan dette kan

forenes med miljøhesyn og energisparetiltak. Direktoratet skal også bidra til å utvikle kunnskap om hvordan riktig arealbruk, bevaring, transformasjon og gjenbruk kan bidra til å nå klimamålene.

Riksantikvaren skal bidra til økt kunnskap om verdien og betydningen av kulturminner og kulturmiljøer som kilde til opplevelse og livskvalitet, og til at kunnskapen tas i bruk i utviklingen av byer, tettsteder og landskap. Dette omfatter også å bidra til praktisering og videreutvikling av plan- og bygningsloven slik at de samlede ressursene som kulturminner kulturmiljøer og landskap representerer, blir utnyttet i samfunnsutviklingen parallelt med at de kulturhistoriske verdiene blir tatt vare på.

Det skal legges vekt på bruk av ny teknologi, så som satellitt- og laserdata og geofysiske metoder, og kostnadseffektive løsninger i kartlegging- og overvåkingsarbeidet.

2.6. Internasjonalt klima- og miljøarbeid

Riksantikvaren skal:

- Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder koordinere og lede arbeidet som følger med Norges medlemskap i Unescos verdensarvkomité 2017-2021. Arbeidet skal gjøres i samarbeid med Miljødirektoratet. Oppfølgingen av Unescos verdensarvkonvensjon innebærer videre at RA i samarbeid med Miljødirektoratet har koordineringsansvaret for gjennomføringen av årlige koordinatormøter, pågående nominasjoner til Unescos verdensarvliste og listeføring på tentativ liste, autorisasjonsordning og tilskuddsmidler for verdensarvsentre (Miljødirektoratet har hovedansvar), samt følge opp forvaltningen av de norske verdensarvområdene.
- Delta i relevante deler av det etablerte programsamarbeidet mellom KLD, IUCN og Iccrom – "World Heritage Leadership" samt opprettholde det tradisjonsrike internasjonale kurset i konservering av tre (ICWCT) – begge eksempler på internasjonalt samarbeid hvor KLD vil etterstrebe målrettet norsk innsats i oppfølgingen av verdensarvkonvensjonen med vekt på kapasitetsbygging.
- Følge opp Haagkonvensjonen nasjonalt og internasjonalt, herunder følge opp arbeidet med implementering av konvensjonen mot andre sektorer.
- Delta i internasjonalt samarbeid på globalt, europeisk og nordisk nivå, herunder Unesco, Iccrom, EU/EØS, Europarådet og Nordisk Ministerråd.
- Gjennom rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene, bidra til å nå de overordnede målene med EØS-midlene som Norges bidrag til økonomisk og sosial utjevning i Europa.
- Ledet og bidra til gjennomføring av prosjektene for kulturmiljøvern i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøsamarbeidet.

2.7. Andre ansvarsområder og langsiktige oppgaver

Administrasjon

- Følge opp Digitaliseringsstrategien og rapportere på avvik.
- Oversende kopi av rapporter fra ekstern revisjon av styringssystemet for informasjonssikkerhet.
- Ivareta de grunnleggende prinsippene for arbeidet med samfunnssikkerhet, henholdsvis ansvars-, likhets-, nærhets- og samvirkeprinsippet.
- Synliggjøre mål og prioriteringer for samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet i årsrapporten.
- Oppdatere risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) på grunnlag av endringer i risikobildet og erfaringer fra øvelser og hendelser.
- Systematisk utvikle og vedlikeholde beredskapsplanverk på grunnlag av ROS, DSBs Krisescenarioer og erfaring fra øvelser og hendelser.
- Iverksette nødvendige kompenserende tiltak som reduserer sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser.
- Utarbeide øvingsplan med formål, tid og øvingsform og rapportere til KLD. Øve beredskapsplanverket minst en gang i året, evaluere alle øvelser og hendelser, og følge opp funn gjennom en ledelsesforankret tiltaksplan. Sørg for at alle punkter i tiltaksplanen blir fulgt opp før evalueringen kan anses som avsluttet. Resultater av oppfølgingen etter større øvelser og hendelser skal oversendes departementet.
- Utøve forebyggende sikkerhet i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter. Riksantikvaren er autorisert for opp til HEMMELIG.
- Rapportere om sikkerhetstilstanden etter JDs mal for tilstandsrapport og spørsmål fra departementet.
- Varsle sikkerhetsleder i KLD og rapportere til NSM om sikkerhetstruende hendelser i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter.
- Informere KLD om endringer i sikkerhetsorganisasjonen.
- Opprettholde sertifiseringen av styringssystem for informasjonssikkerhet ISO 27001 og gjennomfør årlige interne og eksterne revisjoner av informasjonssikkerhetssystemet.
- Inkludere oppfølging av digitalt førstevalg i virksomhetens strategier og virksomhetsplaner jf. digitaliseringsrundskrivet.
- Følg opp brev fra JD datert 21.11.17 (sendt ut til underliggende virksomheter 29.11.17) om NSMs nye grunnprinsipper for IKT-sikkerhet.

Natur- og kulturarv, landskap og friluftsliv

- Arbeidet med kulturmiljø berører flere departement, samfunnssektorer og aktører, både nasjonalt og internasjonalt. Riksantikvaren skal legge vekt på å videreføre gode, eksisterende samarbeidsfora og gjerne også ta initiativ til å etablere nye samarbeidsrelasjoner der det er relevant for utviklingen av arbeidsområdet.
- Videreføre arbeidet med register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA).

- Samarbeidet mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningspunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv skal videreutvikles, både for å utveksle erfaringer, for å nyttiggjøre seg av hverandres kompetanse, og ikke minst se natur og kultur i sammenheng og som grunnlag for en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
- Ivareta helheten i arbeidet med kulturlandskap gjennom samarbeid mellom landbruks- og naturforvaltningen, herunder oppfølging av relevante strategier og handlingsplaner, forvaltning av Utvalgte kulturlandskap i jordbruket samt bidra til å utvikle målrettede miljøvirkemidler gjennom de årlige jordbruksforhandlingene.

3. Fullmakter

3.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Riksantikvaren i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i statsansatteloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes Klima- og miljødepartementet.

3.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår

Riksantikvaren kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Varigheten for det enkelte tilsagn skal settes for å sikre best mulig måloppnåelse for ordningen, samtidig som god styring og kontroll av midlene opprettholdes. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Unntaksvis kan tilsagn gis for inntil 5 år. Virksomheten skal ha en samlet oversikt som til enhver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn. Det forutsettes at gitte tilsagn trekkes tilbake dersom tiltak ikke er gjennomført innenfor tilsagnsperioden.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

3.3. Myndighet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler

Med hjemmel i pkt. 4 i kgl. res. av 10. juni 1983 delegerer Klima- og miljødepartementet myndighet til Riksantikvaren å avgjøre erstatning til tilsatte ved evt. skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Det vises til brev av 4. mai 2015 for fullstendig(e) redegjørelse og forutsetninger.

4. Styringsdialog og rapportering

Styringsdialogen mellom departementet og Riksantikvaren skal gjennomføres i samsvar med "Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen", og i henhold til "Reglementet" og "Bestemmelsene". Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

5. Risikostyring

Helhetlig risikostyring skal være integrert i mål- og resultatstyringen. Risikostyring skal forebygge og begrense hendelser som kan påvirke måloppnåelsen negativt ved å identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko som står i veien for måloppnåelse. Med helhetlig risikostyring menes at hele virksomheten, inkludert blant annet omdømme, IT systemer, HMS m.fl., er en del av risikostyringssystemet.

Direktøren har ansvaret for at nødvendige risikoanalyser gjennomføres, og at risikostyring integreres i etatens virksomhet. Risikoanalyser skal være et formelt punkt på etatsstyringsmøtene og status for analysene skal referatføres. Videre oppfølging vurderes på bakgrunn av risiko og vesentlighet.

6. Virksomhetens regnskapsprinsipp

Riksantikvaren skal føre regnskapet etter kontantprinsippet.

7. Virksomhetsledelsen

Direktøren er virksomhetsleder for Riksantikvaren og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til Riksantikvarens virksomhet. Direktøren har ansvar for at Riksantikvarens økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet, Reglementet og denne instruksen.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

Punkt 8 – Miljøledelsessystem og plan for offentlige anskaffelser

Riksantikvaren skal arbeide for implementering av et miljøledelsessystem som etterlever kjente standarder for oppfølging og dokumentering av virksomhetens miljøarbeid (eksempelvis ISO14001, Miljøfyrtårn, EMAS etc.).

Riksantikvaren skal ha en etablert plan for gjennomføring av anskaffelser med reduksjon av skadelig miljøpåvirkning som strategisk satsningsområde. Riksantikvarens anskaffelsespraksis skal fremme klimavennlige løsninger der dette er hensiktsmessig. Anskaffelser skal legge vekt på livssyklus-kostnader og teknologinøytrale ytelses- og funksjonsspesifikasjoner der dette er relevant og hensiktsmessig. Innføring av miljøkrav skal dokumenteres i Riksantikvarens miljøledelsessystem.